

Φεβρουάριος 2014

Η χρήση του BITCOIN στις συναλλαγές

Το Bitcoin είναι ένα είδος νομικώς αρρυθμιστου ψηφιακού χρήματος, το οποίο χρησιμοποιείται ως μέσο πληρωμής. Δεν χρειάζεται κεντρική τράπεζα για να το εκδώσει, ούτε εμπορική τράπεζα για να αποθηκευτεί, ούτε πιστωτικές κάρτες για να διακινηθεί. Βασίζεται σε ένα peer-to-peer δίκτυο εξυπηρετητών (servers) για τη μετάδοση και επιβεβαίωση των συναλλαγών και δημιουργείται «online», μέσω ειδικού software, το οποίο καλείται «λογισμικό εξόρυξης (mining) Bitcoin».

Το πρώτο Bitcoin δημιουργήθηκε το 2008 από τον «Σατόσι Νακαμότο». Πρόκειται μάλλον για ψευδώνυμο ενός ή ομάδας προσώπων.

Οι συναλλαγές σε Bitcoin είναι δημόσιες, αλλά μη ανιχνεύσιμες, εξασφαλίζοντας στους χρήστες συναλλαγές σε καθεστώς ανωνυμίας, καθόσον οι κάτοχοι των νομισμάτων και οι αντισυμβαλλόμενοι τους δεν είναι ταυτοποιημένοι, ούτε γνωστοποιούνται. Στα πλεονεκτήματα του Bitcoin προσμετράται από τους υποστηρικτές του το ότι δεν ελέγχεται από κανένα κράτος ή κεντρική τράπεζα. Είναι, πάντως, αναμφισβήτητο ότι το Bitcoin χρησιμοποιείται συστηματικά για ξέπλυμα μαύρου χρήματος, ενώ διευκολύνει διάφορες παράνομες δραστηριότητες.

Ως προς τη νομική φύση του Bitcoin, αξίζει να σημειωθεί ότι:

- σε απόφαση Δικαστηρίου του Texas, ο δικαστής, αναγνωρίζοντας το Bitcoin ως χρήμα, απεφάνθη ότι «Bitcoin is a currency or form of money».
- είναι αμφισβητούμενο, κατά πόσο το Bitcoin εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας 2009/110/ΕΚ για το ηλεκτρονικό χρήμα. Κατά την άποψη μας, δεν πληροί το δεύτερο από τα τρία κριτήρια του σχετικού ορισμού του ηλεκτρονικού χρήματος με αποτέλεσμα η ως άνω Οδηγία να μην εφαρμόζεται. Επιπλέον, το Bitcoin δεν εμπίπτει ούτε στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας 2007/64/ΕΚ για τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά.

Οι κίνδυνοι από τη χρήση του Bitcoin συνοψίζονται στα ακόλουθα σημεία, όπως αυτά προσδιορίστηκαν από διαφορές εποπτικές αρχές.

- Ψηφιακά νομίσματα μπορούν να δημιουργηθούν-«εξορυχθούν» από το χρήστη ή να αγοραστούν απευθείας από κάποιον ή μέσω πλατφόρμας ανταλλαγής. Οι πλατφόρμες αυτές δεν υπόκεινται κατά κανόνα σε ρύθμιση, με αποτέλεσμα, όταν κάποιες από αυτές έπαυσαν να λειτουργούν ή κατάρρευσαν, οι χρήστες να υποστούν σοβαρές ζημιές. Εάν μια πλατφόρμα ανταλλαγής καταρρεύσει, δεν υφίσταται ειδική νομική προστασία, η οποία να καλύπτει τις ζημιές από τυχόν απώλεια κεφαλαίων, που διατηρούνταν στην πλατφόρμα ανταλλαγής, ακόμα και αν η πλατφόρμα ανταλλαγής είναι καταχωρημένη σε μητρώο κάποιας εθνικής αρχής.
- Τα χρήματα είναι δυνατόν να κλαπούν από το ψηφιακό πορτοφόλι του κατόχου ή να χαθούν οι σχετικοί κωδικοί πρόσβασης στο πορτοφόλι, με αποτέλεσμα την αδυναμία πρόσβασης στα Bitcoin.
- Η αξία του ψηφιακού νομίσματος αυξομειώνεται με ιλιγγιώδη ρυθμό, ενώ μπορεί ακόμη και να μηδενιστεί.
- Η κατοχή ψηφιακών νομισμάτων μπορεί να συνεπάγεται, άγνωστες για την ώρα, φορολογικές υποχρεώσεις για το χρήστη.
- Ο αντιλογισμός εσφαλμένων πληρωμών ή πληρωμών που δεν έχουν εξουσιοδοτηθεί από το χρήστη συνήθως δεν είναι εφικτός.
- Το 2012 είχε υπολογιστεί ότι περίπου 20% των διακινούμενων Bitcoin ξοδεύτηκαν στο «silk road», την μαύρη διαδικτυακή αγορά. Η κατάχρηση αυτή μπορεί να επηρεάσει “αθώους” χρήστες, καθώς οι Αρχές ενδέχεται να κλείσουν πλατφόρμες ανταλλαγής και να εμποδίσουν την πρόσβαση στα κεφάλαια, που ενδέχεται να τηρούν οι πλατφόρμες για τους καταναλωτές.

Η τιμή του Bitcoin ακολουθεί μια «ξέφρενη» πορεία. Η ανωνυμία και η μη μεσολάβηση τρίτων παραγόντων είναι οι λόγοι που το καθιστούν δημοφιλές. Για την ώρα προσφέρει μια εναλλακτική λύση σε μια εποχή, που η εμπιστοσύνη στις τράπεζες και τα παραδοσιακά νομίσματα κλονίζεται. Πάντως, το Bitcoin συνεχίζει να αποτελεί αχαρτογράφητη περιοχή για πολλούς επιστημονικούς κλάδους, μεταξύ των οποίων και για τη νομική επιστήμη. Από πολλές πλευρές γίνεται λόγος για την ανάγκη νομικής ρύθμισης ή αυτορρύθμισης του Bitcoin.

Ενόψει της διασυννοριακής λειτουργίας του Bitcoin, έχω τη γνώμη ότι ο αποτελεσματικός έλεγχος του περνάει μέσα από την επιβολή ελέγχου στις πλατφόρμες ανταλλαγής. Το μέλλον θα δείξει, εάν πρόκειται απλώς για μόδα των «cyber freaks» ή εάν το Bitcoin ήλθε για να μείνει.

Κομνηνός Κόμνιος
Δικηγόρος, ΔΝ
NOMOS Δικηγορική Εταιρία
komnios@nomos.gr
2310 263665

Το πλήρες αρχείο των Newsletters της NOMOS είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα μας.

NOMOS

Οι πληροφορίες που παρέχονται στο παραπάνω newsletter, δεν αποτελούν νομικές συμβουλές και δεν δημιουργούν, ούτε υποκρύπτουν σχέση δικηγόρου-πελάτη μεταξύ της εταιρίας μας και του παραλήπτη. Οι πληροφορίες είναι γενικές και έχουν αποκλειστικά ενημερωτικό χαρακτήρα. Η εταιρία μας και ο/η συντάκτης του newsletter δεν φέρουν καμία ευθύνη για τη χρήση των παρεχομένων πληροφοριών από τον παραλήπτη. Εάν δεν επιθυμείτε να λαμβάνετε το newsletter, ενημερώστε μας με μήνυμα στην ηλεκτρονική διεύθυνση info@nomos.gr